

**ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ
ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ 2011-2012**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

**ΠΕΡΙΑ ΤΟ ΒΟΥΝΟ ΜΑΣ
Ο ΤΟΠΟΣ ΜΑΣ**

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΩΝ

MΑΡΤΙΟΣ 2012

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΩΝ ΠΙΕΡΙΩΝ

Μια φορά και έναν καιρό ήταν ένας λαός εργατικός και προοδευτικός.

Ζούσε στις πλαγιές και στους πρόποδες ενός πανέμορφου βουνού που λεγόταν Πιέρια. Χαιρόταν την ομορφιά της φύσης και τις χαρές της ζωής. Το βουνό τους πρόσφερε τα

αγαθά του και τους βοηθούσε να επιβιώνουν και να προοδεύουν.

Δέντρα και λουλούδια, σπάνια βότανα και αρωματικά φυτά στόλιζαν το καταπράσινο βουνό. Οι τέσσερις εποχές φρόντιζαν ν' αλλάζουν την όψη του. Έτσι δε γινόταν ποτέ μονότονο για τους ανθρώπους και τα ζώα, που φιλοξενούσε στην αγκαλιά του. Άλλοτε ήταν καταπράσινο με μπουκέτα από ανοιξιάτικα λουλούδια να στολίζουν τις φιλόξενες πλαγιές του, άλλοτε γινόταν κιτρινοκόκκινο, μοναδικό έργο τέχνης, που άγγιζε τον καταγάλανο ουρανό κι άλλοτε λευκό και γκριζογάλανο τυλιγμένο από σύννεφα ομίχλης.

Μέσα στο δάσος κατοικούσαν τα ξωτικά του βουνού και οι νεράιδες ξουθιές. Ζούσαν μέσα σε σπηλιές, σε φαράγγια, σε χαράδρες, σε κορμούς δέντρων. Ακόμα και

μέσα στους νερόμυλους και στους φούρνους σπιτιών. Πανέμορφες νύμφες με αραχνοῦφαντα πέπλα τραγουδούσαν και χόρευαν τις νύχτες κάτω απ' την αστροφεγγιά και το φεγγαρόφωτο. Τα μακριά κατάξανθα μαλλιά τους ανέμιζαν ανάμεσα στα δέντρα και ο ήχος τους έσμιγε με το θρόισμα των φύλλων, καθώς τα χάιδευε το βραδινό αεράκι. Τα μάτια τους μάγευαν όποιον τολμούσε να τα αντικρίσει. Τα τραγούδια τους πότε ήταν χαρούμενα και πότε γίνονταν αργόσυρτα θλιμμένα μοιρολόγια, που τρόμαζαν τους νυχτερινούς διαβάτες.

Οι άνθρωποι ζούσαν ευτυχισμένοι. Μέρα τη μέρα η

ζωή τους καλυτέρευε.

Πότιζαν τα χωράφια τους με τα νερά που τόσο απλόχερα τους χάριζε το βουνό και οι καρποί ωρίμαζαν και οι σοδιές πλούταιναν. Έφερναν ξύλα για να ζεσταίνονται το χειμώνα και για να φτιάχνουν τα σπίτια τους και τα έπιπλά τους, καλλιεργούσαν δημητριακά, όσπρια, οπωροκηπευτικά. Οι κυρατζήδες

πραματευτάδες μετέφεραν τα προϊόντα τους σε όλα τα χωριά των Περίων διασχίζοντας ορεινά μονοπάτια.

Είχαν κοπάδια πρόβατα, γίδια και αγελάδες. Έμεναν σε σπιτάκια με αυλές γεμάτες χιλιών λογιών λουλούδια. Συνεργάζονταν και δημιουργούσαν συνεταιρισμούς για να προωθούν τα προϊόντα τους. Οργάνωναν γιορτές και πανηγύρια για να διασκεδάζουν. Ο τόπος ευημερούσε. Για να ευχαριστούν το Θεό για τον πλούτο που τους έδινε, έκτιζαν εξωκκλήσια στα πιο όμορφα μέρη του βουνού, εκεί που η θέα ήταν μαγευτική και οι πυκνές φυλλωσιές των δέντρων δρόσιζαν τους περαστικούς.

Η ζωή κυλούσε ήρεμα. Οι άνθρωποι αγαπούσαν και φρόντιζαν το βουνό και εκείνο απλόχερα τους έδινε τα αγαθά του. Ζούσαν αρμονικά με τα ξωτικά και τις νεράιδες του βουνού, που δεν ενοχλούσαν κανέναν, παρά μόνο τους κακόβουλους, που ήθελαν να βλάψουν το δάσος και τα πλάσματα που ζούσαν εκεί. Κάθε πρωί ο ήλιος έβγαινε πάνω από τις κορυφογραμμές και χαμογελούσε στον ευλογημένο τούτο τόπο. Κι όλα έλαμπαν. Όλα έπαιρναν χρώματα και φως.

Μια δισεκτετη χρονιά, εκεί που όλα ακολουθούσαν τη φυσική πορεία τους, κάτι άρχισε ν' αλλάζει στη ζωή των χωρικών. Οι δρόμοι άρχισαν να καταστρέφονται, τα νερά να μολύνονται. Πυρκαγιές έκαιγαν τα δάση και οι

επισκέπτες τους ξέχασαν. Ο τόπος ερήμωνε. Η χαρά και η ευημερία άρχισαν σιγά-σιγά να χάνονται. Η θλίψη και η στεναχώρια ζωγραφίζονταν στα

άλλοτε χαρούμενα πρόσωπά τους. Τα ξωτικά και οι ξουθιές ενοχλημένα εκδικούνταν τους ανθρώπους, τους πλάνευαν, τους δημιουργούσαν ψευδαισθήσεις.

Στην αρχή πάλεψαν, προσπάθησαν να βρουν τρόπους ν' αλλάξουν τη ροή των γεγονότων. Συναντήθηκαν με τους άρχοντες της χώρας, έψαξαν να βρουν λύσεις. Ύστερα έπεσαν σε αδράνεια. Η σκιά του βουνού έπεφτε πάνω τους βαριά και τους βάραινε όλο και πιο πολύ. Ήταν εγκλωβισμένοι...

Κι όλα πήγαιναν προς το χειρότερο. Ώσπου μια μέρα, αφού έκαναν σύσκεψη, αποφάσισαν να επισκεφτούν τη μεγάλη Μάγισσα- Μάντισσα, το πνεύμα του βουνού. Εκείνη τελευταία είχε απομονωθεί σε μια σπηλιά λίγο πιο πάνω

από τη βρύση των κυνηγών. Κανείς δε μπορούσε να τη δει, ούτε να έρθει σ' επαφή μαζί της. Όμως αυτή τη φορά κατάλαβε ότι οι προθέσεις τους ήταν αγνές. Τους έστειλε λοιπόν μήνυμα με τα πουλιά του δάσους, πως θα δεχόταν να πλησιάσουν το καταφύγιό της μόνο εκείνοι που νοιάζονταν πρώτα για το κοινό καλό και ύστερα για τον εαυτό τους. Εκείνοι που πραγματικά αγαπούσαν το βουνό με όλα τα πλάσματά του.

Έδωσε εντολή να ξεκινήσουν πριν τα χαράματα, τότε που το φεγγάρι βαδίζοντας προς τη δύση του, πίσω απ' τους απέναντι λόφους, θα είναι λευκό και διάφανο. Ν' ακολουθήσουν τα δύσβατα μονοπάτια του βουνού και να βρίσκονται κοντά της την ώρα που ο ήλιος θα ανατέλλει, όταν οι βουνοκορφές θα έχουν χρώμα τριανταφυλλί.

Έτσι κι έγινε. Πέντε γεροδεμένα παλικάρια ξεκίνησαν για τη βρύση των κυνηγών. Πέρασαν από βαθύ-σκιωτα μονοπάτια, από πυκνό δάσος και βαθιά φαράγγια, αναρριχήθηκαν στις

βουνοπλαγιές, ώσπου έφτασαν στη σπηλιά της Μάγισσας. Εκείνη την ώρα οι πρώτες ηλιαχτίδες ξεπρόβαλαν σαν χρυσοκίτρινες κορδέλες που κρέμονταν πάνω από το Φλάμπουρο, την πιο ψηλή κορφή των Πιερίων, και

σκόρπιζαν ροζ και πορτοκαλί στα καταπράσινα βουνά. Κοιτώντας τις αχτίδες ένα παράξενο τραγούδι ακουγόταν βαθιά στο δάσος και μια απόκοσμη μουσική χάιδευε τ' αυτιά τους.

Δυο πανέμορφες νύμφες άγγιξαν με τα ρόδινα χέρια τους τη βαριά πόρτα της σπηλιάς κι εκείνη άνοιξε διάπλατα.

Τότε ξεπρόβαλε ένα επιβλητικό πλάσμα με μακριά ξέπλεκα μαλλιά σε όλες τις αποχρώσεις το πράσινου. Χαμογέλασε χωρίς να τους μιλήσει και έβγαλε από τα μακριά χέρια της ένα ρολό, σαν αρχαία περγαμνή τυλιγμένη σε ασημένια ράβδο. Την έδωσε σε ένα από τα παλικάρια και είπε: Εδώ θα δείτε όλα όσα πρέπει να γίνουν, για να μπορέσετε να συνεχίσετε ευτυχισμένοι σ' αυτό τον τόπο. Μα πρέπει να δουλέψετε όλοι μαζί.

Ένας από εσάς θα φυλάει τις συμβουλές και θα φροντίζει να μην παρανοηθούν. Οι άλλοι θα οργανώσετε το λαό. Θα τους καθοδηγήσετε. Όλα τα υπόλοιπα βρίσκονται στο μυαλό και στην καρδιά σας. Το πνεύμα μου, το πνεύμα των Πιερίων θα σας οδηγεί σε κάθε σας βήμα...

Τα λόγια της ακούγονταν σαν δυνατοί ψίθυροι. Ένα ελαφρό αεράκι φυσούσε γύρω από τα πρόσωπα τους, σα να περνούσε δίπλα τους, γύρω τους, μέσα τους το πνεύμα του βουνού. Πήραν βαθιές ανάσες κι ένιωσαν ξαφνικά αναζωογονημένοι, ώριμοι, δυνατοί.

Έκλεισαν για λίγο τα μάτια τους. Όταν τα άνοιξαν, βρίσκονταν κοντά στους συγχωριανούς τους, που αγωνιούσαν περιμένοντας την επιστροφή τους. Το φεγγάρι έβγαινε ολόγιομο ανάμεσα στις δυο βουνοκορφές. Η νύχτα φωτιζόταν από μία δυνατή ασημένια λάμψη. Το παλικάρι που κρατούσε τις συμβουλές της Μάγισσας σήκωσε ψηλά τα χέρια του δείχνοντάς τες σε όλους. Το φως του φεγγαριού έπεσε πάνω του. Το χαρτί ξετυλίχτηκε στον αέρα σαν μια τεράστια χάρτινη ταινία. Και όλοι έβλεπαν και άκουγαν...

Έβλεπαν δρομείς να τρέχουν στο βουνό. Χαρούμενους χωρικούς να οργανώνουν εκδρομές γεμάτες περιπέτεια. Κατασκηνώσεις όπου έπαιζαν και αθλούνταν χαρούμενα παιδάκια.

Καβαλάρηδες ανέβαιναν με άλογα και χαίρονταν τη φύση και την απέραντη θέα.

Περιπατητές και οδοιπόροι ξεδιψούσαν σε πετρόχτιστες βρύσες, απ' όπου έτρεχαν τα κρυστάλλινα νερά των πηγών και θαύμαζαν τα υπέροχα ηλιοβασιλέματα.

Περιηγητές και βοτανολόγοι κατέγραφαν τα βότανα και τα αρωματικά φυτά. Δίδασκαν τις θεραπευτικές τους ιδιότητες και τη διατροφική τους αξία. Ένα μουσείο φυσικής ιστορίας συμπλήρωνε το έργο τους.

Χορευτές και θεατρίνοι έδιναν παραστάσεις σ' ένα υπαίθριο θέατρο. Μουσικοί οργάνωναν συναυλίες και μουσικούς αγώνες.

Ξεναγοί και αρχαιολόγοι έδειχναν τα αρχαιολογικά και βυζαντινά μνημεία. Ηλικιωμένοι μάθαιναν στα παιδιά πώς λειτουργούσαν οι παλιοί νερόμυλοι και πώς έπλεναν παλιά τα ρούχα και τα κλινοσκεπάσματα στα μπατάνια και τις νεροτριβές. Μιλούσαν για ήρωες βιβλίων που έζησαν στα χωριά των Πιερίων. Για σπουδαίους ανθρώπους που γεννήθηκαν εκεί.

Τους έλεγαν για την αρχιτεκτονική των σπιτιών που εξελίχθηκε με το χρόνο, για τα αρχαία τείχη του Παλαίκαστρου, για τα ξωκλήσια και την ιστορία τους.

Μιλούσαν για τους θρύλους και τους μύθους της περιοχής, τη νύμφη Βενδώ, τις εννέα μούσες, τις ξουθιές, τα ξωτικά του βουνού.

Οι χωρικοί εκστασιασμένοι παρακολουθούσαν το θαυμάσιο τούτο θέαμα. Μακριά στο δάσος ακούγονταν φλογέρες που έπαιζαν νοσταλγικούς ρυθμούς από παλιά ποιμενικά τραγούδια και άρπες που συνοδεύονταν από κελαηδήματα πουλιών και κελαρύσματα νερών. Μια γλυκιά ευωδία από αγριολούλουδα αναδυόταν σ' όλη την ατμόσφαιρα.

Έμειναν μέχρι τα μεσάνυχτα όλοι ν' απολαμβάνουν το

αληθινό όνειρο, ώσπου τα βλέφαρά τους άρχισαν να βαραίνουν. Ξεκίνησαν για τα σπίτια τους σκεφτικοί και προβληματισμένοι. Συζητούσαν μεταξύ τους και έκαναν σχέδια για το μέλλον τους και για το μέλλον των παιδιών τους.

Το παλικάρι που είχε πάρει τις συμβουλές είδε στον ύπνο του τη μάγισσα του βουνού. Όμορφη και μυστηριώδης τον θωρούσε αμίλητη. Τα μάτια της έλαμπαν σαν αστέρια, τα μαλλιά της ανέμιζαν ανάμεσα στα κλαδιά των δέντρων. Ζώα και πουλιά φώλιαζαν στην αγκαλιά της και στα πόδια της άνθιζαν αγριολούλουδα του δάσους. Άπλωνε τα χέρια της στους ανθρώπους και ανάσες ζωής έβγαιναν από το στόμα της.

Την αγάπησε. Αγάπησε το πνεύμα του βουνού και υποσχέθηκε να προστατεύει πάντα το περιβάλλον όπου ζούσε, να το κρατά όμορφο και καθαρό. Ευχήθηκε να μπορούν οι άνθρωποι να αντλούν πλούτο και δύναμη από το βουνό, χωρίς να το βλάπτουν. Να κρατηθεί αυτός ο τόπος ζωντανός με την αρμονική συμβίωση όλων των πλασμάτων του βουνού.

Την επόμενη μέρα όλοι έπιασαν δουλειά. Τα πέντε παλικάρια, που είχαν επιλεχθεί, άρχισαν να οργανώνουν το λαό σε ομάδες και να τους αναθέτουν αρμοδιότητες και καθήκοντα ανάλογα με τις γνώσεις και τα ενδιαφέροντά τους.

Χρειάστηκε αρκετός χρόνος για να φανούν αποτελέσματα. Είχαν όμως υπομονή και κουράγιο γιατί είχαν στόχο, όραμα και ελπίδα. Και δεν έχασαν. Κάποτε το όνειρο έγινε πραγματικότητα. Οι νέοι δεν έφευγαν πια από τον τόπο τους. Αγαπούσαν τη ζωή κοντά στο βουνό, είχαν ασχολίες και τρόπους να βγάζουν το ψωμί τους και να ψυχαγωγούνται.

Τα Πιέρια δεν έχασαν το χαρακτήρα τους. Συνέχισαν να είναι κατάφυτα, πανέμορφα και γεμάτα ζωντάνια. Κι έτσι έζησαν όλοι καλά! Το ίδιο και τα παιδιά τους και τα εγγόνια τους και οι Νεράιδες και τα ξωτικά του βουνού...

Κείμενα:

Μαθητές Α₁-Α₂ Γυμνασίου Βελβεντού σχολ. έτος 2011-2012

Ζωγραφιές - φωτογραφίες:

Μαθητές Α₁-Α₂ Γυμνασίου Βελβεντού σχολ. έτος 2011-2012

Επιμέλεια κειμένων και προγράμματος: Χατζήνα Αθηνά

Ηλεκτρονική επεξεργασία:

Λεπίδας Γεώργιος , Φραγγούδης Αλέξανδρος

Καλλιτεχνική επιμέλεια: Λεπίδας Γεώργιος